

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntönnö 5.9.2017; VM 1731/03.01.00/2017

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Maakuntalain 98 §:ssä esitetään säädettäväksi, että maakunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan maakuntalain lisäksi kirjanpitolakia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset maakunnan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta, taseesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista, osavuositilinpäätöksestä, laskenta- ja tilijärjestelmästä sekä palvelukohtaisista kustannustiedoista.

Asetusluonnoksen mukaan maakunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnassa ei sovellettaisi kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 luvun 2 a, 2 b, 4, 5 b, 15 ja 17 §:ää eikä 7 a lukua. Lisäksi maakunnan oma pääoma muodostuisi ainoastaan peruspääomasta, edellisten tilikausien ylijäämästä (alijäämästä) sekä tilikauden ylijäämästä (alijäämästä). Kuntaliitto pitää näitä rajoituksia perusteltuina erityisesti maakuntien kirjanpidon yhdenmukaistamiseksi ja tilinpäätösten vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.

Pääasiassa kyse on siitä, ettei IFRS-standardeja sovellettaisi maakuntien kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Asetuksella myös suljettaisiin pois maakuntien mahdollisuus tehdä tilikauden tuloksesta varaus- tai rahastosiirtoja. Kyseiset erät olisivat ylijäämäisestä tuloksesta tehtäviä siirtoja, jotka olisivat osa omaa pääomaa tai sitä vastaavia eriä. Yhdenmukaisen kirjanpitoikäytännön kannalta on perusteltua, ettei maakuntien taseeseen tulisi oman pääoman rahastoja eikä vapaaehtoisia varauksia.

Asetusluonnoksen mukaan valtakunnalliset palvelukeskukset yhdistettäisiin omistusosuuksien mukaan maakuntien konsernitilinpäätöksiin ns. suhteellisella yhdistelyllä kirjanpitolain 6 luvun 15 §:n mukaisesti. Kuntaliiton näkemyksen mukaan tällä tavoin "maakuntasektorin" kokonaisuudesta saadaan oikeampi ja riittävämpi kuva kuin ilman yhdistelyä, vaikka menettely poikkeaa muiden osakeyhtiöiden yhdistelystä konsernitilinpäätökseen. Jos vaikutus yksittäisen maakunnan taloudellisiin tunnuslukuihin on merkittävä, tulee se huomioida mahdollisen arviointimenettelyn käynnistämismahdollisuudessa.

Asetuksella säädettäisiin myös maakunnan osavuositilinpäätöksestä, joka laadittaisiin sekä maakunnasta että konsernitasolla. Osavuositilinpäätös olisi laadittava neljännesvuosittain, ja sen laadinnassa noudatettaisiin kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita. **Kuntaliitto ei kannata neljännesvuosittain laadittavaa osavuositilinpäätöstä**, jossa asetusehdotuksen mukaan esitettäisiin toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus, talousarvion toteutuminen sekä arvio tulevasta kehityksestä. Ko. osavuositilinpäätöksen laatiminen olisi työllistävä ja erittäin kallis prosessi.

Asiassa on erotettava kaksi eri asiaa: osavuositilinpäätös ja raportointi. Kuntaliiton käsityksen mukaan asetusluonnoksen ko. kohdan tarkoituksena on saada maakunnan talouden ja toiminnan kehityksestä riittävästi tietoa vuoden mittaan. Tiedonsaanti on kuitenkin turvattu mm. siten, että maakunta raportoi kuukausittain automaattisesti taloustietonsa Maakuntatieto-ohjelman mukaisesti. Sanalliset selvitykset mm. olennaisista tapahtumista ja arvio tulevasta kehityksestä voidaan antaa muutenkin kuin osavuositilinpäätöksessä; samoin valtakunnallisten palvelukeskusten tiedot tulisi saada muutoin kuin maakunnan konsernitason raportoinnista eli suoraan palvelukeskuksilta. Jos osavuositilinpäätökset kuitenkin vaaditaan, niiden määrä tulee vähentää yhteen (7 kuukauden tilanteesta), ja niiden/sen sisältöä tulee keventää. Kuntaliitto ei näe neljännesvuosittain laadittavissa osavuositilinpäätöksissä sellaista lisäarvoa, mitä ei saataisi muullakin raportoinnilla.

Asetusluonnoksessa tulisi Kuntaliiton näkemyksen mukaan myös todeta, että osavuositilinpäätöstä ei tarvitse tilintarkastaa kuten ei muutakaan raportointia. Vaikka tilintarkastajan ei tarvitsi antaa osavuositilinpäätöksestä tai muusta raportoinnista erillistä tilintarkastuskertomusta, tilintarkastajalla voidaan katsoa olevan velvollisuus tutustua osavuositilinpäätöksiin riittävässä määrin osana hallinnon tarkastusta, mikä lisää osavuosiraportoinnista aiheutuvia kustannuksia.

SUOMEN KUNTALIITTO

Ilari Soosalu
johtaja, kuntatalous

Marja-Liisa Ylitalo
erityisasiantuntija, kuntatalous